

PROLEGOMENA THEOLOGICÆ UNIVERSÆ.

I.

Premittetur brevis definitio Theologiæ dogmaticæ, & scholasticæ: hujus ortus, incrementa, fata, adminicula, methodus. Ubi enumerati poterunt Doctores, qui eam excoluerint, præcipui, e. g. Petavius, Simonettus, Duvallius, Tournelius, aliisque, qui hanc spartam præclare ornâsse videbuntur. Commendabitur ejus utilitas, nec minor hæc temporum, & hominum conditione necessitas.

II. Exponetur, quodnam sit (§. III. & VIII. *Proem.*) Theologi officium. Ubi explicabitur, *Quid, & quotuplex sit conclusio Theologica? Quibus ex præmissis possit inferri? Quanta sit, pro præmissarum varietate, certitudinis, & auctoritatis? Quid eam inter & Fidei divinæ actum intersit? Quando nam opinionis Theologica fines non egrediatur?*

III. Ex adversa etiam parte explicabitur, quæ propositio sit, & dicatur *Hæretica*, quæ *erronea*, quæ *hæresin sapiens*, quæ *inducens hæresin*, quæ *hæresi proxima*, quæ *temeraria*, quæ *perniciosa*, *periculosa*, *scandali plena*, quæ *pias aures offendens*, quæ *schismatica*, *vel seditiosa &c.*

IV. Describetur deinde sermo ad sic dictos *Locos Theologicos*, sive fontes, aut sedes *argumentorum*, quibus tum dogmata ipsa, tum conclusiones Theologiæ ex dogmatibus erutz stabiliantur.

V. *Locos* autem Theologicos Doctores passim cum Melchiorre Cano hos enumerant: 1. *Scripturam*, 2. *Traditiones*, 3. *Auctoritatem Ecclesiæ Catholicæ*, 4. *Conciliorum, præsertim œcumenicorum*, 5. *Ecclesiæ Romanæ, & successorum Divi Petri*, 6. *Ss Patrum*, 7. *Doctorum Theologicorum, & Canonicorum*, 8. *Rationem naturalem*, 9. *Auctoritatem Philosophorum, & Jurisconsultorum*, 10. *Historiam humanam.* Duo

Dño priores, *Verbum DEI scriptum, & traditum*, sunt totius Theologiæ dogmaticæ Cardines. Tertius, quartus, quintus, sextus, & septimus, succenturiantur duobus illis prioribus. Valent enim partim ad probandas Scripturas & Traditiones, partim ad cognoscendum earum sensum genuinum, quem semper Ecclesia Catholica retinuerit. Trium postremorum suus quoque usus est, ut mox constabit.

VI. Loci hi recensentur quidem in Prolegomenis: prioris tamen uberior explicatio relinquetur Professori S. Scripturæ. Secundi, tertii, quarti, & quinti, expositio plenior remittetur ad *Tractatum de Fide*. Sexti usus rectus explicabitur in Prolegomenis, poteritque recenseri brevis Ss. Patrum præcipuorum catalogus, quo quisque sæculo floruerit, quibuscum ei potissimum res fuerit, quæ in re præcelluerint singuli, quæ opera censeantur nonnullis Patribus supposita, quid (§. XV. *Proem.*) observandum, dum eorum testimonia producantur.

VII. Septimus, *ab Auctoritate Doctorum*, accuratè etiam in Prolegomenis exponetur, permagni enim refert scire, quæ sint Doctores Theologiæ, & Ss. Canonum, auctoritate, & quantum tribuendum sit communi eorum consensui. Monebuntur itidem Auditores, quinam ex his Doctoribus meliores seligendi, quinam cautè legendi, qui vitandi scopuli, ne quis, tot aliorum exemplo, in doctrinas non raris sanas, & censurâ dignas incidat.

VIII. In octavo loco, à *ratione naturali*, ea quidem cautio adhibenda monebitur, ut non videamur illi soli dogmata Fidei superstruere. Hæc enim credenda propter solius verbi divini auctoritatem, cui captivum se tradere intellectus debet, etiam præter, & supra rationis suæ captum. Nihilominus Theologis inter Theologos necessaria quoque est *Ratio*, quæ est disceptationis cuiusque fons, & anima. Valet quippe ratiocinatio sana, & severa, partim ad ostendendam, clariùsque ob oculos ponendam Verbi divini vim, partim ad conclusiones ex eo eliciendas, partim ad absurdas hæreticorum opiniones validiùs contundendas.

Ute. g. opinio de erepto humanæ voluntati in rebus ad salutem pertinentibus, & ad peccata vitanda, libero arbitrio, valdissimè ex ratione etiam naturali impugnatur.

IX. Nonus locus, ab auctoritate Philosophorum &c. multum habebit ad convincendum ponderis, si notet hinc inde Theologia dogmatica, quid ipsimet usque ad eò gentiles Philosophi, e. g. de Deo rerum omnium auctore, & gubernatore, de ejus attributis; de virtutibus, vitiis, officiis hominis; de animarum immortalitate, impiorum post hanc vitam pœnis, piorum præmiis, aliisque id genus rebus senserint. Quo loco nuper (Anno 1747.) felicissimè usus est quidam è Divi Benedicti Familia scriptor in Tomulis 4. sic inscriptis: *Le Libertinage combattu par le Temoignage des Auteurs profanes.*

X. Decimus ab *Historia humana*, si rectè, & sobriâ cum crisi adhibeatur, misericè ornat Theologum, multumque valet ad convincendos animos. Nec dedignatus est magnus Augustinus in *Libris de Civitate Dei*, ex ipsa Græcorum, & Romanorum Historiâ arma adversus ethnicos petere. In Conciliis quoque œcumenicis vix ullus unquam cum dignitate comparuit, qui historiarum rudis fuerit.

XI. Quæstiones hæc prolegomenæ: *An Theologia sit virtus intellectus? an habitus supernus? an scientia, vel sapientia? an dignior aliis scientiis? an subalternetur scientia Dei, & beatorum? Theoreticane, an practica?* aliæque ejus generis, poterunt sine Rei Catholica detrimento præteriri.

XII. Prolegomena singulis annis sub initium explicabuntur, hoc anno ab uno, altero ab altero Professore: ne recens accedentes ad scholam Theologicam Neophyti non delibatis primis principiis mox ad reliqua ire per saltum cogantur. Ne verò dictatis Prolegomenis aliarum Tractationum cursus retardetur, explicari poterunt ex *Balthasaris Francolini Tyrocinio Theologico*, vocatis etiam, si videbitur, in subsidium *Præcognitis Juris Canonici*, à Patre Zech conscriptis.